P9_TA(2021)0055

Ruanda, primer Paula Rusesabagina

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 11. februarja 2021 o Ruandi, primer Paula Rusesabagina (2021/2543(RSP))

(2021/C 465/14)

Evropski parlament,

— ob upoštevanju svojih prejšnjih resolucij o Ruandi,

— ob upoštevanju Splošne deklaracije človekovih pravic,

— ob upoštevanju Afriške listine o človekovih pravicah in pravicah ljudstev,

— ob upoštevanju načel in smernic za pravico do poštenega sojenja in pravne pomoči v Afriki,

— ob upoštevanju Konvencije OZN proti mučenju in drugemu nečloveškemu ter ponižujočemu ravnanju in kaznovanju,

— ob upoštevanju Mednarodnega pakta o državljanskih in političnih pravicah, ki ga je Ruanda ratificirala leta 1975,

— ob upoštevanju Standardnih minimalnih pravil OZN za ravnanje z zaporniki (pravila Nelsona Mandele), kot so bila revidirana leta 2015,

— ob upoštevanju deklaracije iz Kampale o razmerah v afriških zaporih,

— ob upoštevanju pisem Urada visoke komisarke OZN za človekove pravice z dne 30. septembra 2020 vladama Ruande in Združenih arabskih emiratov o mandatih posebnega poročevalca za mučenje in drugo okrutno, nečloveško ali ponižujoče ravnanje ali kaznovanje, delovne skupine o samovoljnem pridržanju, delovne skupine o prisilnih ali neprostovoljnih izginotjih ter posebne poročevalke za spodbujanje in varovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin v boju proti terorizmu,

— ob upoštevanju Sporazuma iz Cotonouja,

— ob upoštevanju izida rednega splošnega pregleda razmer v Ruandi dne 25. januarja 2021 v Svetu OZN za človekove pravice v Ženevi,

— ob upoštevanju akcijskega načrta EU za človekove pravice in demokracijo za obdobje 2020–2024,

— ob upoštevanju Dunajske konvencije o konzularnih odnosih iz leta 1963,

— ob upoštevanju izjave organizacije Human Rights Watch z dne 10. septembra 2020 z naslovom Ruanda: Rusesabagina je prisilno izginil,

— ob upoštevanju izjave organizacije Human Rights Watch z dne 1. februarja 2021 z naslovom OZN: države opozarjajo na kršenje pravic v Ruandi,

— ob upoštevanju členov 144(5) in 132(4) Poslovnika,

A. ker stroga medijska zakonodaja v Ruandi, ki je bila sprejeta po genocidu leta 1994, pod vladavino predsednika Paula Kagameja še naprej negativno vpliva na svobodo izražanja; ker je vlada aretirala, pridržala in kazensko preganjala kritike in nasprotnike vlade v politično motiviranih sojenjih v Ruandi ter večkrat grozila tudi drugim zunaj države, pri čemer so bili nekateri napadeni in celo ubiti;

četrtek, 11. februar 2021

B. ker je globalni rezultat svobode Ruande 22/100 ([1]) in državo uvršča med „nesvobodne“; ker je mednarodna represija, ki jo izvaja Ruanda, izjemno široka, kar zadeva taktiko, tarče in geografski doseg, ter vključuje digitalne grožnje, napade z vohunsko programsko opremo, ustrahovanje in nadlegovanje sorodnikov, nadzor mobilnosti, izročitve in umore; ker je vlada od leta 2014 fizično napadla Ruandce v vsaj sedmih državah;

C. ker je genocid nad pripadniki ljudstva Tutsi v Ruandi, v katerem je bilo med 800 000 in milijon žrtev, ki so bile samo zaradi svoje pripadnosti ljudstvu ubite na najgrozljivejše načine, in ki ga je spremljal pokol Hutujcev, ki so nasprotovali iztrebljanju, še vedno težko breme za državo in vso regijo;

D. ker ruandski genocid in državljanska vojna iz leta 1994 še vedno negativno vplivata na stabilnost v vsej regiji;

E. ker je bil zagovornik človekovih pravic, belgijski državljan in rezident ZDA Paul Rusesabagina, odločen kritik predsednika Paula Kagameja in vlade Ruandske domoljubne fronte, 31. avgusta 2020 v Kigaliju aretiran na podlagi 13 obtožb, ki so vključevale financiranje terorizma, oboroženi rop, ugrabitev, požig, poskus umora ter telesno poškodbo in napad; ker so bile štiri od teh obtožb zavržene, preostale pa se nanašajo na dogodke junija 2018 v okrožju Nyaruguru in decembra 2018 v okrožju Nyamagabe;

F. ker je bil Paul Rusesabagina med genocidom leta 1994 direktor hotela Des Mille Collines v Kigaliju, kjer je nudil zatočišče in zaščito 1268 Tutsijem in zmernim Hutujem, ki so bežali pred pobijanjem; ker je Paul Rusesabagina mednarodno priznan aktivist za človekove pravice, po njegovi zgodbi pa je bil posnet film Hotel Rwanda; ker je za svoje hvalevredno ravnanje leta 2005 prejel predsedniško medaljo svobode;

G. ker je Paul Rusesabagina leta 2006 ustanovil politično stranko Demokratična stranka Ruande (PDR-Ihumure) in trenutno predseduje Ruandskemu gibanju za demokratične spremembe (MRCD), ki je koalicija, v kateri sodeluje PDR-Ihumure; ker je Narodnoosvobodilna fronta (FLN), ki je oboroženo krilo stranke PDR-Ihumure, prevzela odgovornost za vrsto oboroženih napadov v letu 2018;

H. ker je bil Paul Rusesabagina 27. avgusta 2020 v neznanih okoliščinah prisilno premeščen iz Dubaja v Kigali in se je ponovno pojavil šele 31. avgusta 2020 na sedežu ruandskega preiskovalnega urada; ker je ruandsko sodišče poročalo, da je bil Paul Rusesabagina aretiran na kigalijskem mednarodnem letališču, kar je v nasprotju s poprejšnjimi navedbami policije, po katerih je bil aretiran „s pomočjo mednarodnega sodelovanja“; ker oblasti Združenih arabskih emiratov zanikajo kakršno koli vpletenost v njegovo premestitev in kasnejšo aretacijo; ker bi bilo treba zakonito pridržanje in premestitev osumljenca iz ene države v drugo zaradi kazenskega postopka izvesti v skladu s postopkom izročitve, ki bi ga nadzorovalo neodvisno sodišče;

I. ker je bil Paulu Rusesabagini zavrnjen dostop do zagovornika po lastni izbiri; ker se mednarodnim odvetnikom, ki jih je Paul Rusesabagina najel za svojo obrambo, še vedno odrekajo potrebna dovoljenja, da bi ga zastopali;

J. ker je direktor zapora Mageragere 23. decembra 2020 zasegel obtožnico zoper Paula Rusesabagina, spis sodne zadeve in druge dokumente, potrebne za pripravo njegove obrambe; ker je bil direktor zapora 8. februarja 2021 aretiran; ker je bilo sojenje Paulu Rusesabagini in 19 drugim posameznikom, obtoženim povezav s terorističnimi organizacijami, preloženo na 17. februar 2021; ker je uradni razlog za odložitev ta, da se ruandska vlada zaradi omejitev zaradi COVID-19 ne more sestati s svojim pravnim svetovalcem;

K. ker je Rusesabaginova družina izjemno zaskrbljena glede njegovega zdravstvenega stanja, saj je preživel raka in je srčni bolnik, za kar jemlje predpisana zdravila; ker zdravila, ki mu jih je njegova družina poslala z diplomatsko pošto belgijskega veleposlaništva v Ruandi, domnevno nikoli niso prišla do njega; ker prejema zdravila, ki jih je predpisal ruandski zdravnik, in ne ve, kaj zares vsebujejo;

([1]) Kot navaja organizacija Freedom House v poročilu Freedom in the World 2020 (Svoboda v svetu 2020).

1. obsoja prisilno izginotje, nezakonito izročitev in pridržanje Paula Rusesabagina brez možnosti stikov;

2. poudarja, da so s prisilnim izginotjem Paula Rusesabagina od 27. do 31. avgusta 2020 kršene obveznosti Ruande na podlagi Mednarodnega pakta o političnih in državljanskih pravicah (člena 6 in 9), Konvencije proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim ali poniževalnim kaznim ali ravnanju (člena 2 in 16) ter Splošne deklaracije o človekovih pravicah (člen 9);

3. opozarja, da bi bilo treba vsako izročitev osumljenca v drugo državo opraviti v skladu s postopkom izročitve, ki bi bil pod neodvisnim nadzorom, da se zagotovi zakonitost zahteve za izročitev in celovito spoštovanje pravice osumljenca do poštenega sojenja v državi, ki zahteva njegovo izročitev;

4. obsoja, da ruandski organi omejujejo temeljne pravice in svoboščine ter samovoljno uporabljajo pripor pred sojenjem za zatiranje oporečnikov, Paulu Rusesabagini pa ne zagotavljajo minimalnih jamstev za pošteno sojenje niti mu ne omogočajo rednih stikov z družino;

5. poziva ruandske oblasti, naj predložijo popolno in podprto poročilo o tem, kako je bil Paul Rusesabagina prijet in premeščen v Kigali; poziva, naj se izvede mednarodna, neodvisna, pregledna in verodostojna preiskava njegove premestitve in aretacije;

6. izraža globoko zaskrbljenost glede kršenja pravic Paula Rusesabagina; poziva ruandske oblasti, naj zagotovijo pošteno in javno zaslišanje Paula Rusesabagina pred pristojnim, neodvisnim in nepristranskim sodiščem, ki bo upoštevalo mednarodne standarde na področju človekovih pravic; opominja ruandsko vlado, da je dolžna zagotavljati temeljne pravice, vključno z dostopom do sodnega varstva in pravico do poštenega sojenja, kot so opredeljene v Afriški listini in drugih mednarodnih ter regionalnih instrumentih o človekovih pravicah, vključno s Sporazumom iz Cotonouja, zlasti njegovih členov 8 in 96; poziva ruandsko pravosodje, naj Paulu Rusesabagini omogoči hiter in pravičen pritožbeni postopek, ki bo spoštoval standarde ruandskega in mednarodnega prava;

7. poziva, naj se Paulu Rusesabagini odobrijo zaupno posvetovanje s pravnim svetovalcem, ki ga sam izbere, ter redni in varni stiki z družino; opozarja ruandske oblasti, da ima obtoženec pravico do dostopa do obtožnice, spisa o zadevi in drugih dokumentov v celoti, da bo lahko izpodbijal zakonitost svoje aretacije; opozarja na pravno načelo domneve o nedolžnosti;

8. izraža globoko zaskrbljenost glede zdravstvenega stanja Paula Rusesabagina, zlasti ker lahko izpostavljenost COVID-19 močno ogrozi njegovo življenje; poziva ruandsko vlado, naj v vseh okoliščinah zagotovi telesno nedotakljivost in duševno dobro počutje Paula Rusesabagina in mu omogoči jemanje njegovih običajnih zdravil; poziva ruandsko vlado, naj dovoli, da bo njegovo zdravstveno stanje spremljal zdravnik v Belgiji, kot je 4. februarja 2021 zahteval belgijski minister za zunanje zadeve; poziva ruandsko vlado, naj poleg tega zagotovi, da bodo vsi zaporniki deležni ustreznega zdravstvenega varstva;

9. obsoja politično motivirana sojenja, sodno preganjanje političnih nasprotnikov in poseganje v izide sojenj; poziva ruandske oblasti, naj zagotovijo ločitev upravne, zakonodajne in sodne oblasti, zlasti neodvisnost sodstva; poziva Ruando, naj sprosti svoje politično življenje in izboljša stanje na področju človekovih pravic; pričakuje, da bo država začela izvajati priporočila iz splošnega rednega pregleda Sveta za človekove pravice v Ženevi z dne 25. januarja 2021;

10. poziva ruandsko vlado, naj spoštuje in v celoti podpre pravico do protestiranja, pravico do svobode izražanja in pravico do zbiranja ter naj teh pravic ne poskuša omejiti;

11. poziva ruandsko vlado, naj ratificira Mednarodno konvencijo o zaščiti vseh oseb pred prisilnim izginotjem in Rimski statut, da bi postala država članica Mednarodnega kazenskega sodišča; poziva Ruando, naj ponovno dovoli obiske pododbora OZN za preprečevanje mučenja in drugega okrutnega, nečloveškega ali poniževalnega ravnanja ali kaznovanja; poziva ruandske oblasti, naj takoj začnejo revizijo svoje deklaracije, ki posameznikom in nevladnim organizacijam dovoljuje, da se pritožijo pred Afriškim sodiščem za človekove pravice in pravice ljudstev, ter naj obnovijo in ponovno uveljavijo to deklaracijo;

12. poziva Evropsko unijo, naj nemudoma ukrepa in zagotovi preiskavo zakonitosti aretacije in sojenja Paula Rusesabagina ter spoštovanje njegovih pravic kot državljana EU v vseh fazah tega procesa; poziva delegacijo EU v Ruandi in diplomatska predstavništva držav članic, zlasti belgijsko veleposlaništvo v Ruandi, naj spremljajo sojenje Paula Rusesabagina, ga obiščejo v zaporu in v pogovorih z ruandskimi oblastmi opozorijo na njegov primer;

13. poziva Evropsko službo za zunanje delovanje, Komisijo in posebnega predstavnika EU za človekove pravice, naj okrepijo dialog o človekovih pravicah na najvišji ravni z Ruando ter tako zagotovijo, da bo država spoštovala svoje dvostranske in mednarodne zaveze; poudarja, da bi bilo treba v okviru mednarodnih razvojnih prizadevanj v Ruandi veliko več pozornosti nameniti človekovim pravicam, pravni državi ter preglednemu in odzivnemu upravljanju;

14. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji, podpredsedniku Komisije/visokemu predstavniku Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko, državam članicam EU, posebnemu predstavniku EU za človekove pravice, visoki komisarki OZN za človekove pravice, generalnemu sekretarju OZN, institucijam Afriške unije, Vzhodnoafriški skupnosti, skupni parlamentarni skupščini AKP-EU, Vseafriškemu parlamentu, zagovornikom Paula Rusesabagina ter predsedniku in parlamentu Ruande.